

Наталія Сиротенко
Наталія Перфілова

НОВИНКА

**НМТ-2023
УКРАЇНСЬКА
МОВА**

Збірник тестових завдань

16-20 **30 завдань**
варіанти **(25*1+5*4)**

**за зразком
демонстраційного варіанту
УЦОЯО**

ВАРІАНТ 16

Завдання 1-10 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді й позначте його.

1. Однаковий звук позначають букви, підкреслені в окремих словах речення

А Джмелі й бджולי гули над степом від ранку до присмерків.

Б Летіли черрепки, кружляло сніжинками пір'я.

В Земля була вкрита густим і вогким гниллям.

Г Жайвір у небі мелодію тче – нитка злотиста спускається долі.

2. Прочитайте речення (число позначає наступне слово).

Майстер узяв (1) свердло й почав робити (2) наскрізні отвори на (3) крицевому (4) полтнищі через один (5) дециметр один від одного за нанесеними (6) завчасу (7) позначками.

НЕПРАВИЛЬНО підкреслено букви на позначення наголошених голосних у всіх словах, позначених цифрами

А 2, 3, 5, 7

Б 2, 3, 4, 5

В 1, 5, 6, 7

Г 2, 3, 4, 7

3. **НЕ** потрібна жодна буква на місці пропуску в усіх словах рядка

А облас..ний, піс..ний, шіс..надцять

Б блис..нути, бряз..нути, хвас..нути

В ус..ний, провіс..ник, виїз..ний

Г аванпос..ний, сер..цевий, мас..ний

4. Літеру **и** треба писати на місці крапок у всіх словах рядка

А пр..крутити, пр..гірок, пр..мудрий

Б пр..завзятий, пр..вабливо, пр..гірклий

В пр..бережний, пр..сильний, пр..ярок

Г пр..швидшити, пр..кордонний, пр..мерзлий

5. Подвоєні літери треба писати в усіх словах рядка

А бездога(н/нн)ий, вогне(н/нн)ий, солов'ї(н/нн)ий

Б со(н/нн)ий, божестве(н/нн)ий, екра(н/нн)ий

В непримире(н/нн)ий, піща(н/нн)ий, насті(н/нн)ий

Г здорове(н/нн)ий, голуби(н/нн)ий, старови(н/нн)ий

6. Апостроф на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А зв..язки, обов..язок, бур..як
- Б любов..ю, св..яткувати, дев..ять
- В Лук..яненко, з..їхати, мавп..ячий
- Г кам..яний, В..ячеслав, сузір..я

7. Прочитайте уривок (*цифра позначає контрольне місце*).

На гребні того зеленого шумовиння набігло, збилось докупи, красується, грає буйне різноцвіття: чебрець, шавлія та м'ята, червоно(1)гарячий воронець, біле(2)біле ромен(3)зілля та сріблясто(4)синяві безсмертники.

Дефіс треба ставити на місці всіх цифр, **ОКРІМ**

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4

8. **НЕМАЄ** орфографічних помилок у варіанті

- А Надворі від повного місяця було видно, як удень.
- Б Весокі модрини в місячнім сяйві здавалися бузковими.
- В Уквіччані інеєм, вони блещали тисячами діамантів.
- Г Кругом було зовсім тихо, а холодне небо було синє синє, як північне море.

9. Суфікс **-ен-** має однакове значення в усіх словах, **ОКРІМ**

- А совеня
- Б племена
- В білченя
- Г каченя

10. Лексичну помилку допущено в рядку

- А дані збігаються
- Б поступила пропозиція
- В плинність кадрів
- Г порушити питання

Завдання 11-25 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді й позначте його.

11. Граматично правильне продовження речення *Відвідуючи театр, ...* подано в рядку

- А нам не сподобалася вистава.
- Б вимкніть мобільний телефон.

В розпочалася повітряна тривога.

Г нам заборонили здійснювати відеозапис вистави.

Д у нас загубилися квитки.

12. Пряму мову в реченні *Альберт Ейнштейн говорив: «Ніяка мета не настільки висока, щоб виправдовувала негідні засоби для її досягнення».*

А Альберт Ейнштейн говорив, що досягнення мети завжди виправдовує гарні чи негідні засоби.

Б Альберт Ейнштейн говорив, що ніяка мета не настільки висока, щоб виправдовувала негідні засоби для її досягнення.

В Альберт Ейнштейн говорив, що є така висока мета, яка може виправдати негідні засоби для її досягнення.

Г Альберт Ейнштейн писав, що заради досягнення будь-якої мети можна йти кривавим шляхом.

Д Альберт Ейнштейн говорив, що будь-яка мета настільки висока, що виправдовує негідні засоби для її досягнення.

13. Прочитайте речення (*цифра позначає попередній розділовий знак*)

Земля, (1) звільнена від снігу, (2) парувала під щедрим сонцем, (3) попід парканом уже схоплювалась моріжком ніжна зелена травичка, (4) бруньки на каштанах стікали липучим соком, (5) тополя обвішались сережками, (6) а на берізіці лопотіли дрібні листочки, (7) ведучи між собою таємну розмову.

НЕПРАВИЛЬНО обґрунтовано вживання розділових знаків, запропоноване в рядку

А коми **1, 2** – при відокремленому означенні

Б коми **3, 4** – між частинами складного речення, що поєднані безсполучниковим зв'язком

В кома **5** – при однорідних членах речення

Г кома **6** – між частинами складного речення, що поєднані сурядним зв'язком

Д кома **7** – при відокремленій обставині

14. Виділене слово вжито в невластивому йому значенні в реченні

А Більшість студентів мала *абонементи* на концерти в консерваторію.

Б *Адресант* не вказав зворотну адресу бандеролі навмисне.

В У своїй творчості Тарас Шевченко ніколи не захоплювався зовнішніми *ефектами*.

Г Щодня *кювет* мінеральних вод відвідує понад дві тисячі чоловік.

Д *Вимисли* ворожої пропаганди позбавлені реального ґрунту.

15. Українським відповідником до іншомовного слова *пролонгувати* є

- А перетворити
- Б відокремити
- В відшкодувати
- Г спостерігати
- Д продовжити

Завдання 16-20 стосуються речень, у яких зроблено пропуски. Визначте правильні варіанти послідовного заповнення цих пропусків для кожного речення.

16. Оксана дуже _____ нареченого, тому в _____ хвилину готова була _____ його біді.

- А кохала, будь-яку, зарадити
- Б кохала, любу, зарадити
- В любила, будь-яку, порадити
- Г кохала, будь-яку, порадити
- Д любила, любу, зарадити

17. Сумно _____ бликають тіні від хмар _____ у _____ день.

- А по селах, дощових, безвітровий
- Б селами, дощових, безвітряний
- В селами, дощовитих, безвітровий
- Г по селам, дощових, безвітрий
- Д по селам, дощовитих, безвітряний

18. _____ чую, _____, як тобі тяжко далеко _____.

- А Душею, тато, від дома
- Б Душою, тату, від дому
- В Душею, тату, від дома
- Г Душою, тато, від дому
- Д Душею, тату, від дому

19. _____ директора _____ нашої школи _____ участь в обласних змаганнях із вільної боротьби.

- А За наказом, три учениці, взяли
- Б За наказом, троє учениць, взяли
- В По наказу, троє учениць, взяли
- Г Відповідно до наказу, три учениці, прийняли
- Д По наказу, трійко учениць, прийняли

20. Укажіть правильний варіант послідовного заповнення пропусків

Гепард – _____ наземний ссавець, який здатний досягати швидкості від _____ до _____ кілометрів за годину.

А самий швидкий, вісімдесяти, ста дванадцяти

Б найшвидший, восьмидесяти, ста дванадцяти

В найшвидший, вісімдесяти, сто дванадцяти

Г найшвидкіший, восьмидесяти, сто дванадцяти

Д найшвидший, вісімдесяти, ста дванадцяти

Завдання 21–25 стосуються речень, що первісно становили зв'язний текст. Прочитайте речення й виконайте завдання до них.

- Настане *час* – і *комплекти* віртуальної реальності стануть доступними всім.
- Також це засоби навчання лікарів мистецтву хірургічної операції, льотчиків – безпечному пілотуванню надзвукових лайнерів, архітекторів – будівництву міст тощо.
- Тоді *люди* зможуть, не виходячи з будинку, побувати в супермаркеті, закупити потрібний товар, розплатитись кредитною карткою, а кошик із продуктами їм доправлять додому.
- Це цікаві діалоги, ігри, у яких можна керувати автомобілем, пілотувати *літак*, мчати на лижах униз гірським схилом, подорожувати вітрильником по морю, або полювати на динозавра чи чудовиська в озері Лохнес.
- Сфера* застосування віртуальної реальності дуже широка.

21. Первісний текст буде відновлено, якщо речення розташувати в послідовності, запропонованій у рядку

А	△	▽	○	◇	□
Б	△	○	▽	□	◇
В	△	▽	○	□	◇
Г	△	□	○	▽	◇
Д	△	▽	□	○	◇

22. Відокремленою обставиною ускладнено речення, позначене

А	Б	В	Г	Д
○	◇	▽	△	□

23. Пунктуаційну помилку допущено в реченні, позначеному

А	Б	В	Г	Д
◇	□	○	△	▽

24. Тире в реченні, позначеному використано

- А між частинами безсполучникового речення
- Б між підметом і присудком
- В на місці пропущеного члена речення
- Г для відокремлення прикладки
- Д між частинами складносурядного речення

25. Синтаксичну роль підмета виконують усі виділені слова, **ОКРІМ**

- А час
- Б комплекти
- В люди
- Г літак
- Д сфера

У завданнях 26-30 до кожного із чотирьох фрагментів інформації, позначених цифрою, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви).

26. Доберіть до кожного речення (1–4), у якому зроблено пропуск, відповідний за значенням фразеологізм (А – Д).

Речення

Фразеологізм

1 <i>Остап не соромився навіть зі своїх друзів [...] за послуги, адже гроші були для нього в пріоритеті.</i> 2 <i>Не буде Марічка в суботу бігати з подружками по вулиці та [...], щоб запросити хлопців на вечорниці.</i> 3 <i>Ще з раннього дитинства Олена почала [...] перед однокласниками через статки батьків.</i> 4 <i>Андрій Петрович не гербував [...] сину, бо його поведінка була вкрай негативна.</i>	А драти вуха Б драти горобців В драти шкуру Г драти горло Д драти носа

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. З'ясуйте, якою частиною мови (А – Д) є виділені слова (1–4) в реченні (цифра позначає наступне слово).

Слово в реченні

Частина мови

Роса блищала (1) на травах, (2) А дієприкметник (форма дієслова)
 прибивши куряву на дорозі, (3) Б дієприслівник (форма дієслова)
 затіненій дубами (4) й грабами.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

В прикметник
 Г сполучник
 Д прийменник

28. Доберіть умову вживання коми (А – Д) до кожного прикладу речення (1–4).

Приклад речення

Умова вживання коми

1 Пливають перед очима порошинки, пронизані сонячним промінням.

А кома між частинами складносурядного речення

2 На схилі улоговини земля вже зовсім вийшла з-під снігу, і навіть у невеличкій затишній балці розквітнув перший підсніжник.

Б кома між частинами безсполучникового речення

3 Сонце вже котилося по далекому обр'ю, повільно сповзаючи на інший бік землі.

В кома при відокремленому означенні

4 По балках дзюрчали струмки, бубонцями стрибало по камінцях їх балакуче скло.

Г кома при відокремленій обставині

Д кома між однорідними членами речення

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

29. Поєднайте виділені фрагменти простих (1–4) і складних (А – Д) речень за подібністю синтаксичного значення. Зразок такого поєднання показано на схемі.

Просте речення

Складне речення

1 Крижинками танули зорі в якомусь блакитнуватою світлі.

А Ніхто з нас не куштував абрикосів, бо ні в кого в селі вони не ростуть.

2 Вогнище з настанням ранку поволі блідло.

3 Коні вгрузли мало не по коліна.

4 Побачивши людину, тюлені злякано почали витягати голови.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Б Тріпоче листя, живе й зелене, так, ніби тихо музика звучить.

В Наче рідко нанизані чотки, чорніли журавлі в лускатих хмаринках.

Г До Вишневого хутора прибули, коли зійшло сонце.

Д Надворі стало так холодно, що вода вже позамерзала.

30. З'ясуйте тип кожного речення (А – Д) в тексті (цифра позначає наступне речення (1–4)).

Речення (текст)

Тип речення

(1) Земля прокинулася від довгого зимового сну й радісно трепетала новим життям.

(2) З нірок обережно визирали вусаті ховрашки, і чорні намистинки їх очей на пласкуватих, ніби прилизаних, голівках з веселою цікавістю дивилися на світ. (3)

Вухастий, довгоногий тушканчик стояв на кротовій купині і не помічав, як ззаду підповзає до нього гадюка. (4) У повітрі кружляли й тонко дзвеніли перші комарі; ластівки стрімко свердлили вітер і на льоту ковтали їх, а високо в небі наче висів, тріпочучи крильцями, і радісно розливав свої трелі перший жайворонок.

А просте ускладнене

Б складносурядне

В складнопідрядне

Г складне безсполучникове

Д складне з різними видами зв'язку

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ВАРІАНТ 17

Завдання 1-10 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді й позначте його.

- Однаковий звук позначають букви, підкреслені в окремих словах речення
А Заддзвеніли срібними дзвінками дитячі голоси.
Б Сірішає ковила й низько стелеться білим димом.
В Рожевими гірськими кряжами стояли хмари за Дніпром.
Г Жовтень враз покрити усі стежки пожовклим листям.
- Прочитайте речення (*цифра позначає наступне слово*)
(1) Дочка взяла (2) новий (3) аркушик паперу й (4) разом із мамою почала виконувати домашне (5) завдання: розв'язала (6) чотирнадцять прикладів із математики, виконала вправу з (7) української мови та вивчила три (8) загадки.
НЕПРАВИЛЬНО підкреслено букви на позначення наголошених голосних у всіх словах, позначених цифрами
А 1, 2, 4, 6
Б 2, 4, 5, 7
В 2, 3, 5, 8
Г 2, 4, 5, 8
- НЕ** потрібна жодна буква на місці пропуску в усіх словах рядка
А почес..ний, одномас..ний, комендан..ці
Б очис..ний, млос..ний, шіс..сот
В кіс..лявий, беззахис..ний, особистіс..ний
Г безвиїз..но, перс..ні, ненавис..ний
- Літеру з треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка
А ..веселити, ..ходження, ..горьований
Б ..тушкувати, ..гаданий, ..мести
В ..читувати, ..сутулити, ..бризнути
Г ..лити, ..нецінювати, ..хвальний
- Знак м'якшення на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка
А промін..чик, їд..те, скрин..ці
Б пот..марений, чист..те, поділ..ський
В лял..чин, стовбур..ці, луц..кий
Г цвірін..чати, стіл..чик, черешен..ці

6. Прочитайте речення (цифра позначає контрольне місце).

В(1)л(2)чезні дзеркала розкрили кр(3)шталеві гл(4)бини, повторюючи мармурові колонади в(5)стибюлів і зал, де бл(6)щали бронзові жирандолі з в(7)сокими восковими свічками.

Літеру *е* треба писати замість цифр

А 2, 4

Б 1, 3

В 1, 6

Г 1, 5

7. Правил чергування *у-в* дотримано в усіх реченнях, **ОКРІМ**

А Сидить, надувається, три дні в чоботи взувається.

Б Хто пізно встає, в того швидко хліба не стає.

В У дурного хазяїна й колесо з воза вкрадуть.

Г Музика без язика, а в гурти збирає.

8. **НЕМАЄ** орфографічних помилок у варіанті

А Ніжні бузкові тіні простягалися від по одиноких дерев і снігових заметів, а гори на тлі темносинього неба здавалися зовсім чорними.

Б З пшениці де-не-де виглядали червоні маки та блакитні волошки, чистими білими вічками дивилася березка.

В Ніде в низу не видніло ніякої криниці, тільки скрізь хлюпотіли сизі пшениці, які дружно викинули колос.

Г У верболозах пахло сухим жабуриням та прев'ялими водоростями, поблискувало перламутром безліч потовчених черепашок.

9. Суфікс **-ик-** має однакове значення в усіх словах, **ОКРІМ**

А політик

Б лірик

В возик

Г практик

10. Потребують редагування всі словосполучення, **ОКРІМ**

А вільна вакансія

Б уперше познайомитися

В прем'єра вистави

Г народний фольклор

Завдання 11-25 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді й позначте його.

11. НЕ ПОТРЕБУЄ редагування речення

- А Зайшовши на територію зоопарку, в очі впали великі лемури.
- Б Прокинувшись на світанку, за вікном була непогода.
- В Запрошуючи гостей на свято, подбайте про їх смакові вподобання.
- Г Гуляючи вулицями Києва, несподівано зірвався вітер.
- Д Під'їжджаючи до Луцька, у мене почав боліти шлунок.

12. Прямую мову в реченні *«Розумні люди говорять, бо їм є що сказати, – стверджував мудрець і додавав: – Дурні ж просто хочуть сказати хоч щось»* правильно передано непрямою в рядку

А Мудрець зазначав, що розумній людині завжди є що сказати, а дурневі не хочеться говорити абищо.

Б Мудрець стверджував, що розумні люди мовчать, бо їм нема що сказати, а дурні ж просто хочуть сказати хоч щось.

В Мудрець стверджував, що розумні люди говорять, бо їм є що сказати, а дурні ж просто хочуть сказати хоч щось.

Г Мудрець стверджував, що розумні люди говорять доречно, а дурні – нісенітницю.

Д Мудрець стверджував, що дурні люди говорять, бо їм є що сказати, а розумні ж просто мовчать.

13. Прочитайте речення (*цифра позначає попередній розділовий знак*)

Отари паслися поруч, (1) на сиртах, (2) де послужливий вітер здував зайвий сніг, (3) так що вівці й коні самі здобували собі взимку з-під снігу корм, (4) а в хуртовину ховалися від негоди в улоговині, (5) де, (6) крім юрт, (7) стояли кілька повіток для різного майна.

НЕПРАВИЛЬНО обґрунтовано вживання розділових знаків, запропоноване в рядку

А кома **1** – при уточнювальній обставині

Б коми **2, 5** – між частинами складного речення, що поєднані підрядним зв'язком

В кома **3** – між частинами складного речення, що поєднані безсполучниковим зв'язком

Г кома **4** – при однорідних членах речення

Д коми **6, 7** – при відокремленому додатку

14. Лексичної помилки **НЕМАЄ** в реченні

А У Львові почала діяти система електричної оплати проїзду в громадському транспорті.

Б Упроваджуване в останні роки автоматне зварювання під флюсом є найбільш прогресивним і економічним.

В Виборним органам треба бути вимогливішими, суворішими до свого апарату.

Г Компанія не усунула порушень у своїй діяльності, за які їй у квітні минулого року Міноборони виголосило попередження.

Д Видатною в розробленні Т. Шевченком історичної теми була усна народна творчість, особливо думи та історичні пісні.

15. Українським відповідником до іншомовного слова *консолідація* є

А об'єднання

Б правила

В вигода

Г позика

Д зіткнення

Завдання 16-20 стосуються речень, у яких зроблено пропуски. Визначте правильні варіанти послідовного заповнення цих пропусків для кожного речення.

16. Для школи волонтери придбали близько _____ метрів _____ та _____ жалюзі.

А ста, білої тюлі, найдорожчі

Б сто, білого тюлю, найдорогіші

В сто, білої тюлі, найдорожчі

Г ста, білого тюлю, самі дорогі

Д ста, білого тюлю, найдорожчі

17. У кав'ярні «Клуб кави» міста Києва _____ відвідувачам пропонують нові тістечка _____ відомого українського кондитера та _____ лате.

А щонеділі, за рецептами, ароматний

Б щонеділі, по рецептам, ароматне

В по неділям, за рецептами, ароматну

Г щонеділі, за рецептами, ароматне

Д по неділях, по рецептах, ароматне

18. Під час повітряної тривоги діти повинні _____ в _____.

А перебувати, безпечному, місці

Б перебувати, безпечному, місті

- В знаходитися, безпечному, місці
Г розташовуватися, небезпечному, місці
Д перебувати, небезпечному, місті

19. На очах у дівчини _____ в житті трапилася дорожньо-транспортна _____, тому вона була дуже приголомшена та ледь _____ хиткими кроками.

- А уперше, пригода, ішла
Б вперше, пригода, йшла
В вперше, нагода, йшла
Г уперше, нагода, йшла
Д вперше, пригода, ішла

20. Укажіть правильний варіант послідовного заповнення пропусків.

_____ авокадо, на думку лікаря-ендокринолога _____ Романа Андрійовича, значно покращує роботу щитоподібної залози, оскільки не містить _____.

- А Стигле, Шевченко, цукру
Б Стигле, Шевченка, цукру
В Стиглий, Шевченка, цукра
Г Стиглі, Шевченко, цукра
Д Стигле, Шевченка, цукра

Завдання 21-25 стосуються речень, що первісно становили зв'язний текст. Прочитайте речення й виконайте завдання до них.

- ◇ На її голову надягали найпишніший **вінок** із колосся й квітів та супроводжували по всьому селу.
- ▽ **Ідея** глибокого вшанування хліборобської праці лежить і в основі святкування **закінчення** жнив – обряду «Обжинки».
- Яскравою кульмінацією обряду був вибір «царівни» – дівчини або жінки, яка відзначалася під час жнив.
- В останній **день** жнив жінці збилася на чиємусь лані, в'язали останній **сніп**, прикрашали його калиною, квітами, стрічками й урочисто заносили до хати.
- △ Наприкінці дійства на полі залишали, перев'язану червоною ниткою жменю нескошеного колосся, скибу хліба із сіллю та водою.

21. Первісний текст буде відновлено, якщо речення розташувати в послідовності, запропонованій у рядку

- А ▽ □ ○ △ ◇

Б	▽	○	△	□	◇
В	▽	◇	○	□	△
Г	▽	□	◇	△	○
Д	▽	○	□	◇	△

22. Відокремлені прикладки є в обох речення, позначених

А	Б	В	Г	Д
○◇	◇△	▽○	△□	▽□

23. Пунктуаційну помилку допущено в реченні, позначеному

А	Б	В	Г	Д
◇	□	○	△	▽

24. Складним є речення, позначене

А	Б	В	Г	Д
◇	□	○	△	▽

25. Синтаксичну роль підмета виконує слово

- А вінок
- Б ідея
- В закінчення
- Г день
- Д сніп

У завданнях 26-30 до кожного із чотирьох фрагментів інформації, позначених цифрою, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви).

26. Доберіть до кожного речення (1–4), у якому зроблено пропуск, відповідний за значенням фразеологізм (А – Д).

Речення

Фразеологізм

1 Уже була пізня година, тому Оксана й **А** ловити на слові незчулася, як почала [...].

2 Мати з дитинства привчала доньку до **Б** ловити кожне слово хатньої роботи, тому в подружньому житті вона не могла собі дозволити [...].

3 Маруся накидає на голову шапку й **В** ловити поглядом починає [...] верхівку їхньої церкви, відчуває, як стискається серце.

4 Батько наказував сину на уроці [...], **Г** ловити окунів

адже був переконаний, що знання – це шлях до успіху.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Д ловити мух

27. З'ясуйте, якою частиною мови (А – Д) є виділені слова (1–4) в реченні (цифра позначає наступне слово).

Слово в реченні

Хрущі гули (1) в тополях, (2) і було тихо-тихо, як буває (3) тільки надвечір, коли замовкнуть звуки дня, а звуки ночі (4) ще не народяться в росяній прохолоді.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Частина мови

А дієприслівник (особлива форма дієслова)
 Б прислівник
 В частка
 Г сполучник
 Д прийменник

28. Доберіть умову вживання тире (А – Д) до кожного прикладу речення (1–4).

Приклад речення

- 1 На пагорбах і вздовж вибоїв – великі чорні плями таловин.
- 2 Лютий багатий снігом – квітень буде щедрий на воду.
- 3 Не вітер – буря над землею в замети клала білий сніг.
- 4 Пливли небом своєю одвічною путтю Стожари – осіннє сузір'я.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Умова вживання тире

А тире між частинами безсполучникового речення
 Б тире при відокремленій прикладці
 В тире на місці пропущеного члена речення
 Г тире між однорідними членами речення
 Д тире між підметом і присудком

29. Поєднайте виділені фрагменти простих (1–4) і складних (А – Д) речень за подібністю синтаксичного значення. Зразок такого поєднання показано на схемі.

Просте речення

- 1 Узимку сонце крізь плач сміється.
- 2 Від щастя не вмирають.
- 3 Зробивши діло, гуляй сміло.
- 4 Готуй літом сани, а взимку воза.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Складне речення

- А Не шукай чужини, коли маєш домівку.
- Б Дарма що море велике, вода однаково не годиться.
- В Він повернувся додому тоді, коли все затихло.
- Г Поводься так, як звичай велить.
- Д Жаба про море не знає, бо з калюжі не вилізає.

30. З'ясуйте тип кожного речення (А – Д) в тексті (цифра позначає наступне речення (1–4)).

Речення (текст)

(1) Пшениці добігали до груші на пагорбі, а потім вони, мов хвилі, скочувалися назад у видолинок. (2) Самотня огрядна груша на тлі синього неба ввижалася велетнем, що прийшов невідомо звідки та й завмер, зачарований простором. (3) Тут, на пагорбі, вона здавалася ще більша та величніша, ніж здалеку. (4) Довкола дерева земля була ще не зорана й не засіяна; у густій траві синів цикорій і білів деревій, сизіли кущі полину, де-не-де палахкотіли золотом щедрого цвіту соняшники на високих стеблах.

Тип речення

- А просте ускладнене
- Б складносурядне
- В складнопідрядне
- Г складне безсполучникове
- Д складне з різними видами зв'язку

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ВАРІАНТ 18

Завдання 1-10 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді й позначте його.

- Однаковий звук позначають букви, підкреслені в окремих словах речення
А І лезами горіло сонце на смарагдових хвилях.
Б Чорним мереживом застували сосни золоту запону заходу.
В Пахтіло медом, димом, яблуками й осіннім листям.
Г Вітрисько приніс приглушене туманом фиркання дикої козулі.
- Прочитайте речення (*цифра позначає наступне слово*)
У (1) кулінарії сьогодні (2) зрання (3) маркетинговий хід: запечена (4) курятина, смажена (5) камбала та солоний (6) осетер пропонуються зі знижкою п'ятдесят відсотків, тому (7) подруга (8) завчасу пішла займати чергу.
НЕПРАВИЛЬНО підкреслено букви на позначення наголошених голосних у всіх словах, позначених цифрами
А 1, 2, 3, 5
Б 2, 4, 6, 7
В 2, 4, 5, 7
Г 1, 3, 6, 8
- НЕ** потрібна жодна буква на місці пропуску в усіх словах рядка
А ненавис..ний, форпос..ний, швидкіс..ний
Б віс..ник, кореспонден..ський, піз..ній
В нещас..ний, вис..нути, свис..нути
Г рідкіс..ний, шелес..нути, міжоблас..ний
- Літеру **с** треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка
А ..темнілий, ..попеляти, ..шити
Б ..творення, ..кип'ятити, ..порожнілий
В ..продати, ..твердження, ..цілювач
Г ..давлений, ..полошитися, ..тиснутий
- Подвоєні літери треба писати в усіх словах рядка
А а(с/сс)ортимент, Ши(л/лл)ер, бру(т/тт)о
Б Го(л/лл)андія, ди(с/сс)ертація, ві(л/лл)а
В то(н/нн)а, а(н/нн)али, а(л/лл)о
Г Кальку(т/тт)а, па(н/нн)а, е(ф/фф)ект

6. Літеру *е* треба писати на місці крапок у всіх словах рядка

А нож..чок, сов..ня, міш..чок

Б печ..во, річ..чка, верш..чок

В слов..чко, мисл..ння, хлоп..ць

Г пал..чка, гус..ня, зверн..ння

7. Правил уживання великої літери та лапок дотримано в усіх реченнях, **ОКРІМ**

А Орден «Свободи» – державна нагорода Республіки Португалія.

Б Місто Біла Церква розташоване за 80 км на південь від Києва на річці Рось.

В На кошти гетьмана Мазепи були реконструйовані Михайлівський Золотоверхий монастир та ансамбль Києво-Печерської лаври.

Г У самому центрі Києва розташована архітектурна перлина міста – Національна опера України імені Тараса Шевченка.

8. **НЕМАЄ** орфографічних помилок у варіанті

А Святково білють невеличкі ошатні будиночки, віли з граціозними колонами й багато поверхові споруди.

Б Піднявшись схилом міжгір'я на гребінь високої природної греблі, мандрівники мимохідь спинилися, вражені виличною панорамою.

В Вузька стижина практично й не існувала, залишилася тільки глиця зі своїм гострим ароматом та велетенські розложисті куці папороті.

Г І кожна бляшка, панцир, окуття й на прикрасах вирізьблені драми – це панорами скіфського життя, увічнені по золоту майстрами.

9. Суфікс **-ач-** (**-яч-**) має однакове значення в усіх словах, **ОКРІМ**

А вимикач

Б сіяч

В спостерігач

Г ткач

10. Лексичну помилку допущено в рядку

А смачний творог

Б поштова скринька

В стосунки між сестрами

Г академічне веслування

Завдання 11-25 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді й позначте його.

11. НЕ ПОТРЕБУЄ редагування речення

- А Подорожуючи літаком, мене захоплює небесна блакить.
- Б Повернувшись із відрядження, ліфт не працював уже тиждень.
- В Читаючи цікаву книгу, рівень стресу суттєво знижується.
- Г Відпочиваючи в лісі, не лінуйтеся прибирати за собою сміття.
- Д Купуючи побутову хімію, консультант не надав нам сертифікат якості.

12. Прямую мову в реченні *Євгенія Гапчинська, говорячи про творчість, зазначає: «Натхнення – це просто сувора самодисципліна. Скільки б у мене натхнення не було, але якщо я лежатиму на килимі, то нічого не створю».*

А Євгенія Гапчинська зазначає, що натхнення – це не сувора самодисципліна: якщо воно є, ти створиш усе, що забажаєш.

Б Євгенія Гапчинська зазначає, що натхнення – це просто сувора самодисципліна, тому якщо мало натхнення, то нічого не створиш.

В Євгенія Гапчинська зазначає, що лежачи на килимі теж можна щось створити, і натхнення тут ні до чого.

Г Євгенія Гапчинська зазначає, що натхнення – це просто сувора самодисципліна, і якщо раптом натхнення зникло, треба змушувати себе щось творити, а не лежати на килимі.

Д Євгенія Гапчинська зазначає, що натхнення – це просто сувора самодисципліна, тому скільки б не було натхнення, але якщо лежати на килимі, то нічого не створиш.

13. Прочитайте речення (*цифра позначає попередній розділовий знак*)

По-літньому мліли гори в опаловій імлі, (1) змережані бузковими розколинами; (2) по-літньому блищали хвилі хризолітом, (3) але з чіткої грані обрію, (4) з сліучо-ясного світла було помітно, (5) що наближається осінь.

НЕПРАВИЛЬНО обґрунтовано вживання розділових знаків, запропоноване в рядку

- А кома **1** – при відокремленій обставині
- Б крапка з комою **2** – між частинами безсполучникового речення
- В кома **3** – між частинами складносурядного речення
- Г кома **4** – при однорідних членах речення
- Д кома **5** – при підрядній частині складного речення

14. Виділене слово вжито в невласливому йому значенні в реченні

- А *Снігові* замети спричинили зранку автомобільний колапс.
- Б Ректор університету три місяці *перебував* в Австралії.
- В Фальсифіковані *лікарські* засоби можуть спричинити розвиток хвороби.

Г Трембіта – найдовший *музикальний* інструмент.

Д Є кілька факторів, які підвищують ризик виникнення *серцевого* нападу.

15. НЕПРАВИЛЬНО дібрано власне український відповідник у рядку

А асиміляція – уподібнення

Б експансія – загарбання

В інтродукція – знецінення

Г ліцензія – дозвіл

Д мутація – зміна

Завдання 16-20 стосуються речень, у яких зроблено пропуски. Визначте правильні варіанти послідовного заповнення цих пропусків для кожного речення.

16. Шановний _____, фірма «Мрія» надіслала Вам _____ із нагоди ювілею.

А Сергіє Іллічу, адрес

Б Сергію Іллічу, адресу

В Сергію Ільовичу, адрес

Г Сергій Ілліч, адресу

Д Сергію Іллічу, адрес

17. Щорічно до України _____ туристи, щоб подивитися _____ культури.

А приїзжають, визначні, пам'ятки

Б приїжджають, видатні, пам'ятники

В приїжджають, визначні, пам'ятки

Г приїздять, визначні, пам'ятники

Д приїжджають, видатні, пам'ятки

18. Протягом року _____ туристів приїхали до _____ потягом, також деякі _____ побачити місто прибули на машинах.

А найбільше, Львову, бажаючі

Б найбільш багато, Львову, охочі

В найбільше, Львова, бажаючі

Г саме більше, Львова, бажаючі

Д найбільше, Львова, охочі

19. У вересні близько _____ спортсменів узяли участь у груповій практиці _____.

А ста, з йоги, просто неба

- Б ста, по йогі, просто неба
- В сто, по йозі, під відкритим небом
- Г сто, з йоги, під відкритим небом
- Д ста, з йоги, під відкритим небом

20. У Японії пронісся _____ торнадо, унаслідок якого _____ будинків було пошкоджено.

- А сильне, близько, п'ятдесяти
- Б сильний, близько, п'ятдесят
- В сильне, біля, п'ятдесяти
- Г сильний, близько, п'ятдесяти
- Д сильний, біля, п'ятидесяти

Завдання 21-25 стосуються речень, що первісно становили зв'язний текст. Прочитайте речення й виконайте завдання до них.

- Отже, використовуючи вже існуючі засоби художньої виразності, Лисенко творчо їх переусвідомлював та застосовував у нових сполученнях із метою досягнення співзвучності змісту й форми.
- Величезне значення в українській культурі має *музика* Миколи Лисенка до «Кобзаря» Шевченка.
- Композитор*, як відомо, був одним із кращих інтерпретаторів Шевченкової поезії; він переконливо втілював у музиці, й гнівний *заклик* до помсти за поневолений народ, й епіко-героїчні картини боротьби за народне щастя, і глибоко філософські узагальнення, і щирі, зворушливі ліричні почуття.
- Такий широкий тематичний *обсяг* викликав і різноманітність музично-виражальних прийомів.
- Цей *цикл* охоплює понад вісімдесят творів і складає справжню скарбницю чудових зразків різних форм та жанрів вокальної музики.

21. Первісний текст буде відновлено, якщо речення розташувати в послідовності, запропонованій у рядку

А	☐	☐	☐	☐	☐
Б	☐	☐	☐	☐	☐
В	☐	☐	☐	☐	☐
Г	☐	☐	☐	☐	☐
Д	☐	☐	☐	☐	☐

22. Вставним словом ускладнено речення, позначене

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

23. Пунктуаційну помилку допущено в реченні, позначеному

24. Складним є речення, позначене

25. Синтаксичну роль підмета виконують усі виділені слова, **ОКРІМ**

А музика

Б композитор

В заклик

Г обсяг

Д цикл

У завданнях 26-30 до кожного із чотирьох фрагментів інформації, позначених цифрою, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви).

26. Доберіть до кожного речення (1–4), у якому зроблено пропуск, відповідний за значенням фразеологізм (А – Д).

Речення

Фразеологізм

1 Попри незадоволення працівників заводу директор продовжував [...] у своїх руках. А тримати хвіст трубою

2 Сергій зник завжди [...], тому мав авторитет серед друзів. Б тримати на язиці

3 Противник не мав змоги [...] населений пункт. В тримати під вогнем

4 Олена знала, щоб не опинитися в депресії, треба в будь-якій ситуації вміти [...]. Г тримати слово

Д тримати владу

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. З'ясуйте, якою частиною мови (А – Д) є виділені слова (1–4) в реченні (цифра позначає наступне слово).

Слово в реченні

Частина мови

Широкими зеленими хвилями розкинулися А займенник

лугом рівні покоси, (1) і (2) променисте Б іменник

ранкове сонце випивало (3) з (4) них росу та гірко-медові пахощі квітів.

В прикметник
Г сполучник
Д прийменник

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

28. Доберіть умову вживання тире (А – Д) до кожного прикладу речення (1–4).

Приклад речення

Умова вживання тире

1 На річці, у лісі, на полі – усюди німо, тихо.

А тире між частинами безсполучникового речення

2 На городах копають картоплю, у полі – цукрові буряки.

Б тире при відокремленій прикладці

3 Марудна справа – жити без баталій.

В тире на місці пропущеного члена речення

4 Махнула осінь у ліси – вони зацвіли різнокольоровими барвами.

Г тире при узагальнювальному слові

Д тире між підметом і присудком

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

29. Поєднайте виділені фрагменти простих (1–4) і складних (А – Д) речень за подібністю синтаксичного значення. Зразок такого поєднання показано на схемі.

Просте речення

Складне речення

1 Хлопець зрадив, отримавши перемогу.

А Не pomoже ї булава, коли дурна голова.

2 Заради себе лише хробаки живуть.

Б Сорока все голосніше скрегоче, бо гостей хоче.

3 Концерт відбудеться за наявності глядачів.

В Щоб лиха не знати, треба своїм плугом орати.

4 Змія м'яка зовні, отруйна зсередини.

Г Де зшито на живу нитку, там чекай дірку.

Д Хоч кілка на голові теши, а він все своє.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

30. З'ясуйте тип кожного речення (А – Д) в тексті (цифра позначає наступне речення (1–4)).

Речення (текст)

Тип речення

(1) Низькобортний човен, старий і пошарпаний, ледве-ледве погойдувався на воді. (2) Батько завів мотор, який спершу кашляв, чхав, пирхав, а потім застукотів рівно й зосереджено. (3) Острівець зостався позаду, уже й зник у млистому тумані, і тепер човен посувався по рукаву, що з обох берегів означався чубатими кущами шелюгів. (4) Горбата верба росла не рівно, а криво, і гілля її похилої верхівки мало не торкалось поверхні ріки.

А просте ускладнене
Б складносурядне
В складнопідрядне
Г складне безсполучникове
Д складне з різними видами зв'язку

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ВАРІАНТ 19

Завдання 1-10 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді й позначте його.

- Однаковий звук позначають букви, підкреслені в окремих словах речення
А Зранку перон вокзалу швидко спорожнів.
Б Прокинешся й почуєш, як шепоче листя у вікно.
В Серед спорожнілого городу лежали жовті гарбузи.
Г Життєві бурі вриваються в плин життя раптово, жорстоко, безжально.
- Прочитайте речення (*цифра позначає наступне слово*)
(1) «Обіцянка – цяцянка», – говорив (2) вітчим синові (3) підліткового віку на оправдування та діставав (4) ремінь, бо той часто чинив (5) бешкет, але (6) ненавидів слухати (7) повчання, лише (8) зозла кидав (9) косий погляд.
НЕПРАВИЛЬНО підкреслено букви на позначення наголошених голосних у всіх словах, позначених цифрами
А 1, 2, 4, 6, 7
Б 1, 2, 3, 7, 9
В 4, 5, 6, 7, 8
Г 1, 2, 3, 5, 9
- Знак м'якшення треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка
А вишен..ка, волин..ський, пол..овий
Б слиз..кий, гуцул..ський, калинон..ці
В плас..кий, стежинон..ці, озиваєт..ся
Г він..чик, крохмал..ня, криничен..ці
- Подвоєні літери треба писати в усіх словах рядка
А вихова(н/нн)ий, тума(н/нн)ий, непізнá(н/нн)ий
Б сове(н/нн)я, спросо(н/нн)я, пита(н/нн)я
В о(б/бб)ити, причи(н/нн)ий, пі(д/дд)ашшя
Г безнаста(н/нн)ий, навіже(н/нн)ий, пі(д/дд)аний
- Окремо з часткою **не** треба писати виділене слово в реченні
А У лісі трапляються іноді (**не**)глибокі рівчаки.
Б При землі (**не**)густа рожевість проміння спліталася з одсвітом снігу.
В (**Не**)втомні трактори снували впоперек пухкого поля.
Г Лівий берег (**не**)високий, і його заливає в половіддя.

6. Правил уживання великої літери та лапок дотримано в усіх реченнях, **ОКРІМ**

А Україна святкує День пам'яті та примирення 8 травня разом із багатьма європейськими країнами.

Б Цієї весни вийшов друком каталог виставкового проєкту «Олександр Богомазов: творча лабораторія» від Національного художнього музею України.

В Пилип Морачевський – український письменник, перший перекладач літературною українською Нового Заповіту та «Псалтиря».

Г Приватна гуманітарна установа Міжнародний Комітет Червоного Хреста була заснована Анрі Дюнаном у 1863 році в Женеві.

7. Прочитайте уривок (*цифра позначає контрольне місце*)

Десь із неба, бозна(1)звідки, дрібно сипалися срібні дзвіночки, у малиново(2)синій далечині маячили тисячо(3)літні могили, а зліва, із яру, з(4)над білих хат кучерявим пір'ям розсипався сивий дим.

Дефіс треба ставити на місці всіх цифр, **ОКРІМ**

А 1

Б 2

В 3

Г 4

8. **НЕМАЄ** орфографічних помилок у варіанті

А Зорі пишно сяяли в чистому небі, миготіли й бризкали світом у сухому прозорому повітрі.

Б Метеори раз-у-раз спадали з неба на степ, ніби хто кропив небо огненою водою.

В Зорі так ясно сяяли, що весь степ, навіть не освічений місяцем, мрів од краю-до-краю.

Г Чорнобиль, бузина коло тину здавались цілим лісом; а на різно стоячі будяки серед степу здавались гілястими дубами.

9. Правильно утворено обидва іменники за допомогою суфікса **ств** у рядку

А банкрут – банкрутство, стельмах – стельмахство

Б убогий – убозтво, сирота – сирітство

В люд – люцтво, птах – птаство

Г молодець – молодество, гірник – гірництво

10. Лексичну помилку допущено в рядку

А квартира на виплат

- Б притримуватися правил
- В за кошти громадської організації
- Г цікаві заходи

Завдання 11-25 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді й позначте його.

11. НЕ ПОТРЕБУЄ редагування речення

А З десяти квартир довелося евакуювати людей, які знаходилися в аварійному стані.

Б Бабуся встигла викопати вчасно картоплю, яка мешкає в маленькому селі.

В Волонтери подарували випускникам школи абонементи до басейну, який нещодавно відкрився.

Г Секретарка забула вдома важливу теку, яка запізнилася на роботу.

Д Знайомий збудував двоповерховий котедж, який нещодавно повернувся з Франції.

12. Пряму мову в реченні *Григорій Сковорода говорив: «Хто соромиться визнати недоліки свої, той із часом безсоромно виправдовуватиме своє невігластво, яке є найбільшою вадою».*

А Григорій Сковорода говорив, що той, хто соромиться визнати свої недоліки, з роками безсоромно виправдовуватиме всі вади людські.

Б Григорій Сковорода говорив, що той, хто не соромиться визнати недоліки свої, із часом перестане виправдовувати своє невігластво, яке є найбільшою вадою.

В Григорій Сковорода говорив, що той, хто соромиться визнати недоліки свої, із часом безсоромно виправдовуватиме своє невігластво, яке є найбільшою вадою.

Г Григорій Сковорода говорив, що не треба соромитися визнавати свої недоліки, бо із часом доведеться виправдовувати своє невігластво, яке є найбільшою вадою.

Д Григорій Сковорода говорив, що невігластво є найбільшою вадою, яку треба не соромитися визнавати.

13. Прочитайте речення (*цифра позначає попередній розділовий знак*)

Ясною зеленою повіддю розіллялось жито, (1) й здається, (2) наче світ увесь затопило воно, (3) й по всій неозорій землі котяться хвилі, (4) а зверху

по них вигойдуться та хлюпочеться сонячне проміння; (5) по всьому безмежжю дме, (6) віє, (7) шугає вітер.

НЕПРАВИЛЬНО обґрунтовано вживання розділових знаків, запропоноване в рядку

А кома 1 – при вставному слові

Б кома 2 – при підрядній частині складного речення

В коми 3, 4 – при сурядних частинах складного речення

Г крапка з комою 5 – на межі безсполучникової частини складного речення

Д коми 6, 7 – між однорідними членами речення

14. Лексичної помилки **НЕМАЄ** в реченні

А Іваненка Тараса одноголосно обрали головним режисером та організатором вистави «Одержима».

Б На педагогічній раді адміністрація освітнього закладу суворо засудила ганебний вчинок учнів та зробила відповідальні висновки.

В Сумно усвідомлювати, що частина кінокартин Олександра Довженка назавжди загинула в часи військового лихоліття.

Г Вітрова ерозія ґрунту виникає через сильні вітри, які видувають орний шар.

Д Сьогодні закон про захист прав споживачів не передбачає необхідності наявності в покупця гарантованого талона.

15. Українським відповідником до іншомовного слова **адаптація** є

А перебільшення

Б оточення

В пристосування

Г проголошення

Д поневолення

Завдання 16-20 стосуються речень, у яких зроблено пропуски. Визначте правильні варіанти послідовного заповнення цих пропусків для кожного речення.

16. В Україні з-поміж _____ родовищ дуже дрібні становлять близько _____.

А газових, сорок одного, відсотка

Б газифікованих, сорока одного, відсотку

В газових, сорока одного, відсотка

Г газованих, сорок одного, відсотка

Д газових, сорока одного, відсотку

17. На _____ учні продали двадцять чотири _____, які були виготовлені на уроках трудового навчання.

- А ярмарці, глинисті, свищика
- Б ярмарку, глинисті свищики
- В ярмарку, глиняні, свищика
- Г ярмарці, глиняні, свищики
- Д ярмарку, глиняні, свищики

18. Кити – _____ тварини на планеті, їх довжина сягає _____ метрів, а вага становить близько _____ тонн.

- А самі більші, тридцяти трьох, ста п'ятдесяти
- Б найбільші, тридцяти трьох, сто п'ятидесяти
- В найбільші, тридцяти три, ста п'ятдесяти
- Г найбільші, тридцяти трьох, ста п'ятдесяти
- Д найбільш більші, тридцять три, ста п'ятидесяти

19. У Стародавній Елладі склалися такі поняття духовних цінностей: _____ обов'язок, людяність, гармонійність _____ особистості, проблема співвідношення _____ й суспільного.

- А громадський, розвитку, особистого
- Б громадянський, розвитку, особового
- В громадянський, розвитку, особистого
- Г громадянський, розвитку, особливого
- Д громадський, розвитку, особового

20. Співробітники Бюро економічної безпеки України виявили _____ випадки завищення цін, визначення переможців з _____ умовами, недоцільні _____ закупівлі.

- А багачисленні, найменш вигідними, публічні
- Б численні, найменш вигіднішими, публічні
- В численні, найменш вигідними, публічні
- Г чисельні, самими не вигідними, публіцистичні
- Д численні, найменш вигідними, публіцистичні

Завдання 21-25 стосуються речень, що первісно становили зв'язний текст. Прочитайте речення й виконайте завдання до них.

- У Персії її почали пити з вісімсот сімдесят п'ятого року нашої ери, у Константинополі – із середини шістнадцятого століття.
- △ Батьківщиною кавового дерева є Південна Ефіопія, де воно росте в дикому стані.

- ◇ Уперше тут дізналися про неї від італійського лікаря, який супроводжував венеціанське посольство до Єгипту: він і дав перший опис кави, як лікувального засобу.
- Кажуть, до Європи каву завезли тільки в сімнадцятому столітті.
- На початку п'ятнадцятого століття кава звідси помандрувала до Аравії, а потім до Єгипту, Перу, Бразилії, на Яву, Цейлон та до інших теплих країн.

21. Первісний текст буде відновлено, якщо речення розташувати в послідовності, запропонованій у рядку

А	△	□	○	◇	▽
Б	△	○	▽	◇	□
В	△	○	□	▽	◇
Г	△	□	▽	◇	○
Д	△	□	▽	○	◇

22. Вставним словом ускладнено речення, позначене

А	Б	В	Г	Д
○	◇	▽	△	□

23. Пунктуаційну помилку допущено в реченні, позначеному

А	Б	В	Г	Д
□	◇	△	▽	○

24. Тире в реченні, позначеному ▽ використано

- А між частинами безсполучникового речення
- Б між підметом і присудком
- В на місці пропущеного члена речення
- Г для відокремлення прикладки

25. Складним із різними видами зв'язку є речення

А	Б	В	Г	Д
△	□	◇	▽	○

У завданнях 26-30 до кожного із чотирьох фрагментів інформації, позначених цифрою, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви).

26. Доберіть до кожного речення (1–4), у якому зроблено пропуск, відповідний за значенням фразеологізм (А – Д).

Речення

Фразеологізм

- 1 *Однокласники не любили Романа, адже* **А** *дзвонити зубами дуже часто ні з чого він починав на уроках [...].*
- 2 *Подруги довіряли Оксані всі таємниці, адже знали, що вона вміє [...].* **Б** *дивитися в зуби*
- 3 *Заступник директора заводу був ласий до грошей, тому [...] начальству було для нього звичною справою.* **В** *тримати язик за зубами*
- 4 *Остап стояв на зупинці майже годину й від холоду почав [...].* **Г** *вискалювати зуби*

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Д *гострити зуби*

27. З'ясуйте, якою частиною мови (А – Д) є виділені слова (1–4) в реченні (цифра позначає наступне слово).

Слово в реченні

Сад шелестів тривожно, небо (1) де-не-де сипалося блискавицею, і (2) крізь щілини віконниць раз у раз шугав кімнатою (3) їх блідий, (4) полохливий відсвіт.

Частина мови

- А** прислівник
Б займенник
В прикметник
Г сполучник
Д прийменник

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

28. Доберіть умову вживання коми (А – Д) до кожного прикладу речення (1–4).

Приклад речення

- 1 *Замість високої трави по пояс, сірий полин та де-не-де суха ковила вкривали потріскану землю.*
- 2 *Жагучими пахоцями дихала земля, розпалена сонцем.*
- 3 *Угвинтився в синяву жайвір, розсипаючи срібло пісень.*
- 4 *Сніг запав, зарябив чорними латками таловин.*

Умова вживання коми

- А** кома при відокремленому додатку
- Б** кома при відокремленому означенні
- В** кома при відокремленій обставині
- Г** кома при відокремленій прикладці
- Д** кома між однорідними членами речення

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

29. Поєднайте виділені фрагменти простих (1–4) і складних (А – Д) речень за подібністю синтаксичного значення. Зразок такого поєднання показано на схемі.

Просте речення

Складне речення

1 Наперекір долі я знову йду стрімко до перемоги.

А Сонний вітер гойдав бур'ян, що пахтів чимось гірким та пряним.

2 Степ посивів від паморозі.

Б Нам зорі з неба святять ясно, бо квітне юність у серцях і ніколи не погасне.

3 Опівдні аул зупинився перепочити.

В Листя не збиралося набирати жовтої барви, дарма що вже настали холоди.

4 Заколювався від вітру побілілий ковиль.

Г Сонце пекло так, що аж придорожня трава пожовкла.

Д Потрібно постійно вчитись нового, щоб успішно реалізувати себе.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

30. З'ясуйте тип кожного речення (А – Д) в тексті (цифра позначає наступне речення (1–4)).

Речення (текст)

Тип речення

(1) Річка набрякла водою, берегів не видно, наче й не було, а верболіз уже немов пливе по хвилях і з місця не зрушить.

А просте ускладнене

Б складносурядне

(2) І раптом уся долина заблищала та заіскрилася, укрившись водяною плівкою, що під сонцем схожа на розілляту ртуть.

В складнопідрядне

Г складне безсполучникове

(3) Дуне раптово вітер – дерева, нагинаючись, здаються живими, ось-ось рушать у путь.

Д складне з різними видами зв'язку

(4) А згодом вітер зірве куц і покотить його по гливих баранцях.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ВАРІАНТ 20

Завдання 1-10 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді й позначте його.

1. Підкреслені літери позначають однаковий звук в окремих словах речення
А Листа написано на шістнадцяти сторінках жовтого паперу.
Б Кризь погано припасовані вікна тягло осінньою вогкістю.
В Спершу грушки світяться поміж листям жовтавимм полумм'ям.
Г Місяць схиляється на захід, золотіє, утрачає чітку металевість контурів.
2. Прочитайте речення (*цифра позначає наступне слово*)
У (1) ярмарковий день (2) донька придбала за (3) оптовими цінами (4) новий (5) тигровий халат, (6) шовковий (7) фартух та ще й (8) бурштинові коралі.
НЕПРАВИЛЬНО підкреслено букви на позначення наголошених голосних у всіх словах, позначених цифрами
А 2, 4, 6, 7
Б 1, 3, 6, 8
В 1, 3, 5, 8
Г 1, 2, 6, 7
3. Літеру **и** треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка
А шп..таль, л..таври, м..гдаль
Б поз..ція, Юп..тер, універс..тет
В ульт..матум, термос..фон, х..рург
Г д..якон, башк..р, ф..лолог
4. Апостроф на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка
А вар..єте, кутюр..є, р..юкзак
Б ф..юзеляж, кон..юктивіт, П..ємонт
В ад..ютант, Аліг..єрі, ар..єргард
Г М..юллер, фельд..єгер, О..Генрі
5. Подвоєні літери **НЕ ТРЕБА** писати в усіх словах рядка
А лата(н/нн)ий, гайдама(ч/чч)ина, соболи(н/нн)ий
Б лисе(н/нн)я, маши(н/нн)ий, надірва(н/нн)ий
В бо(в/вв)аніти, ошелеше(н/нн)ий, мужніс(т/тт)ю
Г орендова(н/нн)ий, їжаче(н/нн)я, вольніс(т/тт)ю
6. Разом треба писати кожне слово рядка

- А електро/силовий, хіміко/технологічний, складно/підрядний
- Б тепло/обмінний, анти/художній, соціал/демократичний
- В макро/економіка, п'яти/відсотковий, авіа/транспортний
- Г брунато/жовтий, напів/провідник, північно/американський

7. Прочитайте речення

Трохи згодом хмари перестали рухатися, (1) сторожке мовчання оволоділо небом (2) землею, через декілька хвилин кілька дощових крапель, важких (3) лапатих, упали на круп коня, з ляскотом розбилися на ньому (4) покотилися вниз по сухій шерсті.

Літеру *i* треба писати замість усіх цифр, **ОКРІМ**

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4

8. **НЕМАЄ** орфографічних помилок у реченні

А Лише де не де спалахували й мерехтливо меготіли сліпенькі вогники.

Б Ліс, остаточно струснувши з себе рештки нічної пітьми, прокидався у всій своїй зеленій величі.

В Там є чудова, тиха затока з химерним плетевом куширу, із заростями лататя.

Г Лапаті сонячники, обважнілі від насіння, зхилилися до землі.

9. Синонімами **НЕ** є слова в рядку

А верства, шар, пласт

Б вогнище, багаття, дим

В бунтар, бунтівник, заколотник

Г вада, недолік, хиба

10. **НЕ ПОТРЕБУЄ** редагування вислів у рядку

А обсудити проблему

Б зробити прививку

В скасувати процедуру

Г змінити відношення до друзів

Завдання 11-25 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді й позначте його.

11. **НЕ ПОТРЕБУЄ** редагування речення

А Повернувшись із відрядження, мене неприємно здивував безлад у квартирі.

Б Запізнившись на потяг, пасажери можуть повернути квиток у касах вокзалу.

В Обираючи побутову техніку, консультант порадив нам узяти її на виплат.

Г Готуючись до Різдва, у мережі супермаркетів «Сільпо» розпочалися акції.

Д Поспішаючи на зустріч із головою громади, у журналіста зламався мікрофон.

12. НЕПРАВИЛЬНО оформлено чужу думку в рядку

А У своєму щоденнику Василь Симоненко писав: «Найбільше люблю землю, людей, поезію й село Біївці на Полтавщині, де мати подарувала мені життя».

Б Оксані Забужко дуже імпонує теза, яку вона сама сформулювала: «Перша й головна заповідь письменника – не збрешти. За мій текст, моє слово я готова відповідати в будь-якому суді...»

В «Руйнування мови – основи національної культури – це вже не просто вина, а злочин держави перед народом», – зазначає український оперний співак Анатолій Мокренко.

Г «Хто не хоче побачити ще одного зайвого світанку, – упевнений Тарас Прохасько – той не вартий перебування в цьому вимірі світу».

Д Ліна Костенко не шукала іншої долі, відповівши тим, хто паплюжив її, рядками з поезії:

Я вибрала Долю собі сама.

І що зі мною не станеться, –
у мене жодних претензій нема
до Долі – моєї обраниці.

13. Прочитайте речення (цифра позначає попередній розділовий знак)

Білим димом хвилювалася ковила, (1) пахтіло полином, (2) дикою м'ятою та чебрецем, (3) блискучими сніжними верховинами пливли темно-блакитним небом хмари, (4) усе нібито було спокійно, (5) але звикле козацьке око помітило, (6) як зірвалися з болота дикі качки та промайнули в далечині, (7) перегукуючись між собою, (8) сайгаки.

НЕПРАВИЛЬНО обґрунтовано вживання розділових знаків, запропоноване в рядку

А коми 1, 4 – між частинами безсполучникового складного речення

Б коми 2, 3 – при однорідних членах речення

- В** кома **5** – при сурядній частині складного речення
Г кома **6** – при підрядній частині складного речення
Д коми **7, 8** – при відокремленій обставині

14. Виділене слово вжито в невласивому йому значенні в реченні

А Унаслідок *суперечки* між кримінальними угрупованнями в столиці Гаїті загинули шість осіб.

Б *Особисті* справи студентів після їх зарахування зберігаються у відділі кадрів.

В Золоті ворота – *пам'ятка* оборонної архітектури Київської Русі.

Г З олійними *фарбами* можна працювати за допомогою пензлів.

Д У червні в Україні погіршився один з основних економічних *показників*.

15. Прочитайте діалог

– *Наталко, ти вже переглянула фільм «Спіймати Кайдаша»?*

– *Так, і не один раз, а двічі. Я не могла відірвати очей від екрана телевізора.*

– *Які твої враження? Я лише чула про цей фільм.*

– *Катерино, я, зазвичай, серіали не дивлюся, але цей вразив мене в саме серце. Актори по-справжньому передали життя простих українців. На мою думку, це найкраща екранізація класики за останні роки.*

ПРАВИЛЬНИМ є твердження

А Наталка переглянула фільм «Спіймати Кайдаша» двічі.

Б Катерина наполегливо радить Наталці переглянути серіал.

В Наталка любить дивитися серіали.

Г Катерина вважає, що режисерам не варто було екранізувати класику на сучасний лад.

Д Наталка пообіцяла Катерині, що обов'язково перегляне серіал найближчим часом.

Завдання 16-20 стосуються речень, у яких зроблено пропуски. **Визначте правильні варіанти послідовного заповнення цих пропусків для кожного речення.**

16. *Хлопець навіть _____ не мав, що його вчинок може _____ батька до _____ нападу.*

А уявлення, призвести, сердечного

Б уяви, привести, серцевого

В уявлення, призвести, серцевого

Г уяви, привезти, серцевого
Д уявлення, привести, сердешного

17. _____ не крутила хуртовина, які б не були високі _____ замети,
а блисне промінь – потече _____ водою.

- А як би, снігові, усе
- Б якби, снігові, все
- В як би, сніжні, усе
- Г якби, сніжні, усе
- Д як би, снігові, все

18. Кабінет народного депутата _____ в _____
будівлі біля райради.

- А Віктора Петренка, містився, сусідній
- Б Віктора Петренка, знаходився, сусідній
- В Віктора Петренко, розташовувався, сусідній
- Г Віктора Петренка, містився, сусідській
- Д Віктора Петренко, перебував, сусідській

19. Хлопець запросив кохану до ресторану та пригостив салатом із
_____ кольрабі та _____ путасу під _____ .

- А свіжої, запеченим, бешамеллю
- Б свіжої, запеченою, бешамелем
- В свіжої, запеченою, бешамеллю
- Г свіжого, запеченою, бешамеллю
- Д свіжої, запеченим, бешамелем

20. Прочитайте речення з пропущеними числівниками.

Протягом _____ тижнів адміністрацією _____ була проведена
перевірка _____ закладів харчування.

Правильним є варіант послідовного заповнення пропусків

- А двох, району, п'ятидесяти
- Б двох, району, п'ятдесяти
- В двох, району, п'ятидесяти
- Г двох, району, п'ятдесяти
- Д двох, району, п'ятдесяти

Завдання 21-25 стосуються речень, що первісно становили зв'язний текст. Прочитайте речення й виконайте завдання до них.

◇ До речі, допоможе в цьому питанні наука психодієтика, яка з'явилася порівняно недавно.

□ Численні дослідження різних психічних недугів засвідчують, що негативні емоції можуть спричинити порушення ендокринного балансу в організмі.

○ Ці порушення впливають на психічний та фізичний стан людини, викликають різні хвороби.

▽ Дієтику можна використовувати, як додатковий засіб у лікуванні й профілактиці різних захворювань.

△ Нормалізувати роботу організму можна, збалансувавши обмін речовин.

21. Первісний текст буде відновлено, якщо речення розташувати в послідовності, запропонованій у рядку

А	□	▽	◇	△	○
Б	▽	△	◇	○	□
В	□	△	◇	○	▽
Г	□	○	△	◇	▽
Д	□	△	○	◇	▽

22. Відокремленою обставиною ускладнено речення, позначене

А	Б	В	Г	Д
◇	□	○	▽	△

23. Вставним словом ускладнено речення, позначене

А	Б	В	Г	Д
◇	□	○	▽	△

24. Пунктуаційну помилку допущено в реченні, позначеному

А	Б	В	Г	Д
◇	□	○	▽	△

25. Складнопідрядними є обидва речення, позначені

А	Б	В	Г	Д
□○	◇□	□▽	△▽	○◇

У завданнях 26-30 до кожного із чотирьох фрагментів інформації, позначених цифрою, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви).

26. Доберіть до кожного фразеологізму (1–4) фразеологізм-антонім (А – Д).

Фразеологізм

Фразеологізм

1 кадити фіміам	А розпускати мед язиком
2 розсипати кислці	Б вийти з берегів
3 пускати шпильки	В протирати з пісочком
4 грати першу скрипку	Г смішки справляти
	Д плутатися у хвості

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. З'ясуйте, якою частиною мови (А – Д) є виділені слова (1–4) в реченні (цифра позначає наступне слово).

Слово в реченні

Вітер упав, вияснилося небо, але йшли (1) морем широкі (2) пливковаті хвилі, усі в піні, (3) що тяглася (5) за ними лахміттям брудно-білого мусліну.

Частина мови

- А** займенник
Б іменник
В прикметник
Г сполучник
Д прийменник

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

28. Доберіть умову вживання тире (А – Д) до кожного прикладу речення (1–4).

Приклад речення

- 1 Ще минула хвилина-друга – і грім ударив десь збоку.
 2 Початок лютого погідливий – весну чекай ранню, ясну, погожу.
 3 Ні, не вагання – рівновага стали долею митця.
 4 За невисоким муром – кипариси.

Умова вживання тире

- А** тире на місці пропущеного члена речення
Б тире між підметом і присудком
В тире між частинами безсполучникового речення
Г тире між частинами складносурядного речення
Д тире між однорідними членами речення

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

29. Поєднайте виділені фрагменти простих (1–4) і складних (А – Д) речень за подібністю синтаксичного значення. Зразок такого поєднання показано на схемі.

Просте речення

- 1 Під вагою ягід молода слива перегнулась.
 2 Без вітру не родить жито.

Складне речення

- А** Чумацький шлях долали і долаємо, бо нам пройти судилося цей шлях.
Б Пахтіло сосновими стружками, свіжою фарбою, сіном і жовтим

3 Навесні збираються русалоньки до моря гуляти.

4 Село було засипане снігом до половини.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

листям, що шаруділо під ногами.

В На леваді за верболозами зібралось стільки синяви, що можна в ній брести по коліна.

Г Життя не кінчається смертю, якщо залишається сад.

Д Зерно в землю теж кладуть, щоб воно воскресло в житті.

30. З'ясуйте тип кожного речення (А–Д) в тексті (цифра позначає наступне речення (1–4)).

Речення (текст)

(1) Українська народна пісня «Щедрик» в оригінальній обробці композитора Миколи Леонтовича підкорила світ і стала символом Різдва. (2) Ця пісня бере свій початок ще з дохристиянських часів; мотив вважали магічним, його наспівували, вітаючи прихід нового року. (3) Найважливіша подія в історії «Щедрика» відбулася в Києві в 1916 році: хор студентів Київського університету вперше виконав «Щедрика» – і мелодія полетіла у світ. (4) Більше ста років український «Щедрик» мандрує планетою, а його мелодія раз у раз з'являється в рекламі світових брендів.

Тип речення

А складносурядне

Б складнопідрядне

В просте ускладнене

Г складне безсполучникове

Д складне з різними видами

зв'язку

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ВІДПОВІДІ

Варіант 16

1. Б; 2. А; 3. В; 4. Г; 5. Б; 6. Г; 7. А; 8. А; 9. Б; 10. Б; 11. Б; 12. Б; 13. В; 14. Г; 15. Д; 16. А; 17. Б; 18. Д; 19. А; 20. Д; 21. В; 22. Б; 23. Д; 24. Д; 25. Г; 26. 1) В; 2) Г; 3) Д; 4) А; 27. 1) Д; 2) Б; 3) А; 4) Г; 28. 1) В; 2) А; 3) Г; 4) Б; 29. 1) Б; 2) Г; 3) Д; 4) А; 30. 1) А; 2) Б; 3) В; 4) Д.

Варіант 17

1. Г; 2. Г; 3. Г; 4. В; 5. Б; 6. Г; 7. Б; 8. Б; 9. В; 10. В; 11. В; 12. В; 13. В; 14. В; 15. А; 16. Д; 17. Г; 18. А; 19. Д; 20. Б; 21. Д; 22. Д; 23. Г; 24. Б; 25. Б; 26. 1) Г; 2) Д; 3) В; 4) Б; 27. 1) Д; 2) Г; 3) В; 4) Б; 28. 1) В; 2) А; 3) Г; 4) Б; 29. 1) Г; 2) Д; 3) А; 4) В; 30. 1) Б; 2) В; 3) А; 4) Д.

Варіант 18

1. Б; 2. В; 3. Г; 4. Б; 5. В; 6. В; 7. А; 8. Г; 9. А; 10. А; 11. Г; 12. Д; 13. А; 14. Г; 15. В; 16. Д; 17. В; 18. Д; 19. А; 20. Г; 21. Г; 22. Г; 23. В; 24. А; 25. В; 26. 1) Д; 2) Г; 3) В; 4) А; 27. 1) Г; 2) В; 3) Д; 4) А; 28. 1) Г; 2) В; 3) Д; 4) А; 29. 1) Б; 2) В; 3) А; 4) Г; 30. 1) А; 2) В; 3) Д; 4) Б.

Варіант 19

1. В; 2. Б; 3. Б; 4. В; 5. Г; 6. В; 7. В; 8. А; 9. Б; 10. Б; 11. В; 12. В; 13. А; 14. Г; 15. В; 16. В; 17. Д; 18. Г; 19. В; 20. В; 21. Д; 22. А; 23. Б; 24. В; 25. В; 26. 1) Г; 2) В; 3) Б; 4) А; 27. 1) А; 2) Д; 3) Б; 4) В; 28. 1) А; 2) Б; 3) В; 4) Д; 29. 1) В; 2) Б; 3) Д; 4) А; 30. 1) Д; 2) В; 3) Г; 4) А.

Варіант 20

1. В; 2. В; 3. А; 4. В; 5. Г; 6. В; 7. Г; 8. Б; 9. Б; 10. В; 11. Б; 12. Г; 13. Б; 14. Б; 15. А; 16. В; 17. Д; 18. А; 19. В; 20. Д; 21. Г; 22. Д; 23. А; 24. Г; 25. Б; 26. 1) В; 2) Г; 3) А; 4) Д; 27. 1) Б; 2) В; 3) А; 4) Д; 28. 1) Г; 2) В; 3) Д; 4) А; 29. 1) А; 2) Г; 3) Д; 4) В; 30. 1) В; 2) Г; 3) Д; 4) А.